

**Національна академія аграрних наук України
Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Інституту біоенергетичних культур і
цукрових буряків НААН України

протокол № 2

від «20» лютого 2020 року

Голова вченої ради ІБКіЦБ,
директор ІБКіЦБ, академік НААН
М.В. Роїк

ПОЛОЖЕННЯ

про стейкхолдерів освітніх програм

Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків
Національної академії аграрних наук України

Київ-2020

Положення про стейкхолдерів освітніх програм спеціальностей Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України, Київ, ІБКіЦБ НААН, 2020» – 9 с.

Положення про стейкхолдерів освітніх програм Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України втілює Національну рамку кваліфікацій, Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту» та «Про наукову і науково-технічну діяльність», Європейські стандарти і рекомендації щодо внутрішнього забезпечення якості у вищих навчальних закладах та наукових установах, Програму та Стратегію розвитку ІБКіЦБ НААН до 2030 р. та політику забезпечення якості освіти ІБКіЦБ НААН.

Положення про стейкхолдерів освітніх програм Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України розроблено робочою групою:

Сінченко Віктор Миколайович, заступник директора з наукової роботи, д.с.-г.н.,
член-кореспондент НААН;

Тимошенко Сергій Михайлович, заступник директора з виробництва, к.с.-г.н.;

Зінченко Олеся Анатоліївна, вчений секретар, к.с.-г.н.;

Ганженко Олександр Миколайович, завідувач відділу технологій
вирощування біоенергетичних культур, к.тех.н.;

Присяжнюк Олег Іванович, завідувач лабораторії математичного моделювання
та інформаційних технологій, к.с.-г.н.;

Квак Володимир Михайлович, голова ради молодих вчених, к.с.-г.н.

ЗМІСТ

	Визначення	4
1	Загальні відомості	5
2	Мета та завдання	6
3	Напрями впливу стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти	7
4	Інструментарій впливу стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти	8
5	Прикінцеві положення	10

Визначення

Стейкхолдери (англ. Stakeholders) – зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Іноді їх називають групами інтересів або групами впливу.

Зовнішні стейкхолдери:

- держава, яка здійснює нормативно-правове регулювання діяльності навчальних та наукових установ і формує замовлення на підготовку фахівців третього рівня (докторів філософії) вищої освіти через розподіл державного замовлення на підготовку кадрів;

- регіональні органи державної влади та органи місцевого самоврядування;
- роботодавці (великі агропромислові підприємства; малі та середні підприємства; організації соціальної сфери), які зацікавлені в компетентних спеціалістах;
- випускники вищих навчальних закладів, які зацікавлені у продовженні навчання для отримання наукового ступеня доктора філософії;
- освітні та науково-дослідні установи різних типів та видів;
- різноманітні громадські організації та об'єднання, які безпосередньо не пов'язані із системою освіти (політичні партії, етнічні та інші соціальні групи, творчі спілки тощо), але які зацікавлені у соціальному партнерстві.

Внутрішні стейкхолдери:

- різні категорії осіб, що отримують освіту (аспіранти, здобувачі та докторанти);
- наукові працівники, допоміжний і адміністративно-управлінський персонал.

Пріоритети стейкхолдерів для:

- *держави* – вигідність якісної освіти полягає у патріотичному вихованні, компетентній підготовці громадян та їх толерантності, знятті соціальної напруги, подоланні проблем безробіття;
- *бізнесу* – у формуванні активного споживача на ринку благ та компетентного фахівця на ринку праці, можливості самозайнятості;
- *соціуму* як локальної соціальної мережі – у збереженні цінностей мікроцивілізації, досягненні загальної мети без владних відносин;
- *інституту* – у збереженні чи розширенні контингенту аспірантів, отже підвищенню рейтингу установи.

Процедура (від лат. *procedo* – просуваюсь, проходжу) означає офіційно встановлений порядок здійснення освітньої діяльності в установі, послідовність дій стейкхолдерів під час їх участі в освітньому процесі для внесення пропозицій з метою покращення якості підготовки фахівців третього рівня (докторів філософії) вищої освіти в Інституті.

1. Загальні відомості

1.1. Положення про стейкхолдерів освітніх програм спеціальностей (далі – Положення) є нормативним документом, що регламентує взаємовідносини між внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами, а також учасниками освітнього процесу в Інституті біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України (далі – ІБКіЦБ НААН).

1.2. Положення розроблено на підставі:

- Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» № 848-VIII від 26.11.2015
- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- Закону України «Про освіту» від 23.05.1991 № 1060-XII;
- Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» № 143-V від 14.09.2006
- «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266;
- «Питання стипендіального забезпечення», Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2004 р. № 882;
- «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 ;
- «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579;
- «Про затвердження Переліку наукових спеціальностей», наказ Міністерства освіти і науки України від 14.09.2011 р. № 1057;
- «Про затвердження Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих навчальних закладів освіти», наказ Міністерства освіти і науки України від 15.07.1996 р. № 245;
- «Про затвердження Положення про академічні відпустки та повторне навчання у вищих закладах освіти», наказ Міністерства освіти і науки України від 06.06.1996 р. № 191/153;
- Стандарту і рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти ESG (2015) і ДСТУ ISO 9001:2009. Система управління якістю. Вимоги. Національний стандарт України;
- Політики забезпечення якості освіти ІБКіЦБ НААН та визначає загальні правові й організаційні засади функціонування інституції стейкхолдерів освітніх програм спеціальностей усіх рівнів освіти;
- Положення запроваджується в дію рішенням Вченої ради ІБКіЦБ НААН.

1.3. Діяльність стейкхолдерів поширюється на спеціальність, відділи та лабораторії, де безпосередньо відбувається формування освітньої діяльності та освітнього процесу через надання пропозицій та участь у роботі методичних комісій щодо освітніх програм.

1.4. Зовнішні стейкхолдери залучаються для проведення експертної оцінки якості освітніх програм спеціальностей з підприємств та установ, де застосовуються інновації в технології, управлінні та економічній діяльності, а аспіранти проводять дослідження і здійснюють апробацію їх результатів у виробничих умовах.

1.5. Вплив стейкхолдерів на якість освітніх програм здійснюється через надання пропозицій до Вченої ради ІБКіЦБ НААН щодо їх відповідності нормативним документам та сучасним позитивним тенденціям у сфері виробництва та економіки.

1.6. Стейкхолдери рецензують освітні програми спеціальностей в частині фахової підготовки, але не втручаються в процедури здійснення освітнього процесу та академічної складової щодо формування результатів навчання із інтегральної та загальноосвітніх компетенцій здобувачів третього рівня вищої освіти.

2. Мета та завдання

2.1. Мета стейкхолдерів (груп впливу) полягає у координації діяльності здобувачів третього рівня вищої освіти, адміністрації та зацікавлених сторін та інших структурних підрозділів ІБКіЦБ НААН для сконцентрованої роботи, спрямованої на удосконалення та покращення якості підготовки майбутніх фахівців третього рівня (докторів філософії) вищої освіти, позитивну динаміку зростання показників якості освіти в ІБКіЦБ НААН.

2.2. Завдання інституції стейкхолдерів (груп впливу):

2.2.1. Внутрішніх:

- сформувати академічну спільноту на принципах академічної доброчесності, прозорості, неупередженості та достовірності інформації;
- сприяти покращенню побутових умов здобувачів третього рівня вищої освіти та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу;
- брати участь у моніторингу якості нормативних документів (освітніх програм спеціальностей, робочих програм навчальних дисциплін, методичного забезпечення освітнього процесу, тощо);
- сприяти проведенню експериментальної частини досліджень;
- впливати на покращення якості освітньої діяльності та якості викладання навчальних дисциплін, практичної підготовки, наукової роботи, тощо.

2.2.2. Зовнішніх:

- визначати пріоритетні напрямки запровадження інновацій у виробництві та управлінні економічною діяльністю на сучасних виробництвах;
- сприяти апробації результатів досліджень та широкому впровадженню їх у виробництво та ознайомленню з інноваціями в управлінні економічною діяльністю на сучасних виробництвах;
- надавати пропозиції щодо покращення якості практичної підготовки фахівців третього рівня (доктор філософії) вищої освіти та необхідних компетенцій для опанування інноваціями в технологіях та наукових розробках.

3. Напрями впливу стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти

3.1. На рівні ІБКіЦБ НААН стейкхолдери мають право впливати на:

- прозорість управлінських, організаційних, кадрових процесів щодо освітнього процесу в ІБКіЦБ НААН;
- організацію вступної кампанії;
- адаптацію здобувачів третього рівня вищої освіти до академічного життя;
- оптимізацію і вдосконалення інформаційних ресурсів (бібліотеки, дистанційного середовища для навчання, офіційного веб-сайту ІБКіЦБ НААН тощо);
- покращення роботи Інститутських структурних підрозділів (відділів, лабораторій та секторів), Ради молодих вчених, методичних комісій та Вченої ради ІБКіЦБ НААН, тощо;
- формування академічної спільноти, несумісної з корупцією, академічним плагіатом, самоплагіатом, фабрикацією, фальсифікацією, списуванням, обманом, хабарництвом, необ'єктивним оцінюванням;
- зв'язок з потенційними роботодавцями, організацію та рівень працевлаштування випускників;
- створення груп сприяння академічній доброчесності, комісій з питань етики та академічної доброчесності, розвитку аспірантських організацій, гуртків, секцій, товариств, теоретичних семінарів тощо.

3.2. На рівні освітніх програм стейкхолдери мають право впливати на:

- розробку, моніторинг, періодичний перегляд освітніх програм спеціальностей та їх зміст;
- оцінку якості професорсько-викладацького складу за такими напрямками діяльності: професійні характеристики, педагогічна діяльність, наукова дослідна, навчально-методична та організаційна робота, міжнародна мобільність;
- вибір технологій і методів викладання навчальних дисциплін;
- якість методичного забезпечення навчальних дисциплін;
- якість і об'єктивність оцінювання результатів навчання здобувачів третього рівня вищої освіти щодо компетенцій, зазначених в освітній програмі;
- якість матеріально-технічної бази спеціальності;
- якість процесу набуття практичного досвіду здобувачами третього рівня вищої освіти;
- якість наукової роботи та можливість участі здобувачів третього рівня вищої освіти у академічній мобільності, наукових проектах, конференціях, публікаціях тощо;
- забезпечення справедливості під час розподілу стипендіальних коштів, місць у гуртожитку, відрахування здобувачів третього рівня вищої освіти, переведення їх на бюджетні місця тощо.

3.3. Здобувачі третього рівня (доктори філософії) вищої освіти ІБКіЦБ НААН мають право брати участь в опитуваннях, анкетуваннях, висловлювати власні оцінки і пропозиції, створювати власні сервіси, брати на себе відповідальність і впливати на забезпечення якості освіти.

4. Інструментарій впливу стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності та якості третього рівня вищої освіти

4.1. Вплив стейкхолдерів на забезпечення якості освітньої діяльності може здійснюватися:

- через участь в адміністративних структурах на рівні ІБКіЦБ НААН (Вчена рада ІБКіЦБ НААН, приймальна комісія, конференція трудового колективу, комісія з питань поселення в гуртожиток, рада молодих вчених тощо);
- через органи самоврядування;
- колективно (ініціативні групи, академічні групи, академічний потік);
- індивідуально.

4.2. Вивчення пропозицій внутрішніх стейкхолдерів щодо покращення якості третього рівня вищої освіти в ІБКіЦБ НААН може здійснюватися через:

- опитування, репрезентативне опитування;
- анкетування;
- дискусію;
- публічні виступи;
- скриньки для пропозицій;
- відкриті форуми з учасниками освітнього процесу, тощо.

4.3. Ініціювання внутрішніх стейкхолдерів до проведення опитувань здобувачі третього рівня вищої освіти щодо покращення якості освітньої діяльності та вищої освіти.

4.4. Участь внутрішніх стейкхолдерів у процедурах забезпечення та покращення якості освіти через їх співпрацю з відповідальними за певну процедуру і захід. Відповідно до процедур – заступник директора з наукової роботи, вчений секретар, керівники структурних підрозділів, викладачі, куратори забезпечують супровід освітнього процесу.

4.5. Зобов'язання адміністрації ІБКіЦБ НААН забезпечити прозорість і публічність опитувань здобувачів третього рівня вищої освіти (наявність публічної і прозорої уніфікованої інформаційної системи на сайті ІБКіЦБ НААН).

4.6. Звітування про результати опитування здобувачів третього рівня вищої освіти щодо забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти на Вченій раді ІБКіЦБ НААН.

4.7. Покладання контролю над виконанням рішень Вченої ради ІБКіЦБ НААН щодо врахування пропозицій стейкхолдерів з удосконалення процесів забезпечення якості освіти на відповідні структурні підрозділи та обов'язкове інформування здобувачів третього рівня вищої освіти з цих питань.

4.8. Забезпечення якості освіти в ІБКіЦБ НААН здійснюється з обов'язковим виконанням наступної послідовності процедур та дій:

4.8.1. Управління процесом забезпечення якості третього рівня вищої освіти здійснює науково-організаційний відділ та аспірантури наступним чином:

а) забезпечення прозорого механізму обрання представників аспірантів до ініціативних груп (фокус-групи);

б) організація підтримки стейкхолдерів у розвитку їх компетентності в процедурах забезпечення якості третього рівня вищої освіти (забезпечення системи тренінгів, семінарів, вебінарів тощо).

4.8.2. Моніторинг і аналіз результатів опитування здобувачів третього рівня вищої освіти щодо окремих компонентів освітньої діяльності ІБКіЦБ НААН здійснюється співробітниками відділів, ініціативними групами внутрішніх стейкхолдерів, із залученням, за необхідності, незалежних експертів.

4.9. Виконання заходів щодо удосконалення процесів забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти.

4.10. Структурні підрозділи ІБКіЦБ НААН за відповідними напрямками діяльності повинні:

- обмінюватись інформацією щодо проблемних питань процесів забезпечення якості вищої освіти з оцінювання результатів навчання здобувачів третього рівня (докторів філософії) вищої освіти з внутрішніми стейкхолдерами на рівні відповідальності (структурні підрозділи ІБКіЦБ НААН);
- впроваджувати пропозиції внутрішніх стейкхолдерів та публічно висвітлювати результати їх діяльності.

5. Прикінцеві положення

5.1. Положення вводиться в дію з дня його затвердження рішенням Вченої ради ІБКіЦБ НААН.

5.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться у порядку, викладеному вище.